

ОБРАЗАЦ ЗА КОМЕНТАРЕ

на радну верзију Стратегије за примену Архуске конвенције и Акционог плана
за период 2023-2032. године

Име и презиме: Драган Ранђеловић

Назив организације, односно институције (уколико прилог подноси организација или институција): Друштво младих истраживача Бор, Грађанска читаоница Европа,

Контакт телефон: 064 230 96 01

E-mail: kancelarija@mibor.rs.

Датум: 31.10.2022.

1. Општи коментари и сугестије, у односу на радну верзију Стратегије за примену Архуске конвенције и Акционог плана

У глави 1. Увод, 1. Разлози за доношење Стратегије за примену Архуске конвенције, само у једној полуреченици на крају трећег пасуса наводи се да је између осталог разлог за доношење Стратегије » демократизација осмишљавања политике «. Сматрамо да ово није довољно прецизно и да овај разлог треба проширити јер се ради о томе да су битно проширене могућности учешћа јавности у доношењу одлука, и то не само кроз проширење могућности информисања већ пре свега кроз разраду бројних процедура учешћа јавности, посебно организација цивилног друштва, у креирању и спровођењу јавних политика уопште, па и у области животне средине.

У глави 1. Увод, 2. Реализација мера и активности Стратегије за примену Архуске конвенције за период 2011-2022, наведен је само један документ од значаја за учешће јавности у одлучивању о животnoj средини - Правилник о смерницама добре праксе за остваривање учешћа јавности у припреми нацрта закона и других прописа и аката („Службени гласник РС”, број 51/19). Сматрамо да треба навести и друга значајна документа која обезбеђују спровођење другог стуба Архуске конвенције – учешће јавности у одлучивању о животnoj средини. То су:

Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС”, број 8/19)

(Републички секретаријат за јавне политике обавестио је јавност да је започео са процесом израде Предлога уредбе о методологији управљања јавним политикама и Предлога уредбе о анализи ефеката прописа које ће заменити претходну Уредбу)

Уредба о учешћу јавности у изради одређених планова и програма у области заштите животне средине "Сл. Гласник РС", бр. 117/2021)

Одлука о успостављању портала „е-Консултације” („Службени гласник РС”, број 62/21)

Посебни документи о учешћу организација цивилног друштва:

Закључак о усвајању Смерница за укључивање организација цивилног друштва у радне групе за израду предлога докумената јавних политика и нацрта, односно предлога прописа: "Службени гласник РС", бр. 8/2020-24, 107/2021-18

Закључак о утврђивању Смерница за укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа: "Службени гласник РС", бр. 90/2014-6

2. Предлози за додавање или измену текста радне верзије Стратегије за примену Архуске конвенције и Акционог плана

Текст предлога (назначити број посебног циља, мере, активности)	Образложење
Потребно је у ГЛАВИ III. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И GAP АНАЛИЗА, допунити наслов Усклађеност закона у Србији са захтевима Архуске конвенције следећим:	Сматрамо да је неопходно проширити анализу са неколико подзаконских аката који проистичу из Закона о планском систему а односе се на процедуре учешћа јавности, а посебно организација цивилног

<p>Усклађеност закона и појединих подзаконских аката у Србији са захтевима Архуске конвенције</p> <p>У табели Б.2: Списак анализираних закона из области животне средине, тачку 20. Закон о планском систему Републике Србије допунити:</p> <p>Закон о планском систему Републике Србије и подзаконска акта о методологији учешћа јавности у одлучивању</p> <p>Све то разрадити у делу 3. Учешће јавности у доношењу одлука које се тичу животне средине</p>	<p>друштва, у процесу креирања прописа и докумената јавних политика</p> <p>На страни 62 само једном реченицом наведено је да су „детаљни аранжмани за учешће јавности у поступку израде докумената јавних политика уређени, поред закона, и Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају и појединачних докумената јавних политика“, као и пар речи о Уредби о учешћу јавности у изради одређених планова и програма у области заштите животне средине.</p>
<p>У тачки 7. Учешће јавности које се односи на планове, програме и политику у вези са животном средином, на страни 63. Наведена је оцена: „ У јуну 2021. Влада Србије је донела одлуку о установљавању портала „еКонсултације” са циљем да се јавности омогући учешће у процесу припреме и усвајања докумената јавних политика и прописа електронским путем. Портал је након 6 месеци пуштен у рад али се ефекти још нису показали у пракси.“</p> <p>Такође на страни 51., 3. Учешће јавности у доношењу одлука које се тичу животне средине, Најважнији налази, наводи се само оцена „У јуну 2021. године Влада Србије донела је одлуку о установљавању портала „еКонсултације”, који је саставни део портала е-управа, са циљем да се јавности омогући да електронским путем учествује у процесу припреме и усвајања докумената јавних политика и прописа. Међутим, портал је постао доступан јавности тек половином децембра 2021. године.“ без детаљније оцене које се све могућности пропуштају.</p> <p>Сматрамо да треба дати опис које све могућности нуди овај портал за унапређење читаве процедуре креирања јавних политика уз учешће јавности.</p> <p>Посебно навести овај портал у Анексу 5 „Елементи Националног система заштите животне средине доступни на Интернету и друге базе података релевантне за примену Архуске конвенције у Републици Србији“</p>	<p>Портал нуди могућности учешћа од најранијих фаза креирања јавних политика, евидентирања свих предлога, иницијатива јавности и резултата који су проистекли од њих. Више о овим могућностима и проблемима развоја овог система треба да да Републички секретаријат за јавне политике, а налази се и у Одлуци о успостављању портала „е-Консултације” („Службени гласник РС”, број 62/21).</p> <p>Ово је у складу и са делом „Принципи на основу који се одређују приоритети Акционог плана у наредних неколико година“ на страни 119, посебно са принципом „Настојати да се одржи корак са развојем електронских система.“</p>
<p>У тачки 7. Учешће јавности које се односи на планове, програме и политику у вези са животном средином, 7.1. допунити наслов колоне тако да гласи „Усклађеност закона и подзаконских прописа са одредбама Архуске конвенције“ и допунити задње реченице о оцени законских решења о учешћу удружења грађана на основу постојећих смерница и уредби Владе РС.</p> <p>Ово важи и за тачку 8.1.</p>	<p>Навести захтеве и могућности следећих прописа:</p> <p>Закључак о усвајању Смерница за укључивање организација цивилног друштва у радне групе за израду предлога докумената јавних политика и нацрта, односно предлога прописа: „Службени гласник РС“, бр. 8/2020-24, 107/2021-18</p> <p>Закључак о утврђивању Смерница за укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа: „Службени гласник РС“, бр. 90/2014-6</p>

<p>На страни 66, у пасусу који почиње реченицом „Сарадња са удружењима и са јавношћу је од кључне важности за примену Архуске конвенције“ потребно је детаљније описати могућности које су створене Смерницама Владе Србије, на пример о нивоима учешћа ОЦД у процесима доношења прописа (партнерство као најразвијенији ниво коме се тежи) или избору представника ОЦД у радне групе</p>	<p>Оценити могућности које су дефинисане : Смерницама за укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа и Смерницама за укључивање организација цивилног друштва у радне групе</p>
<p>У делу „Критеријуми селекције за анализу усклађености закона у Републици Србији са захтевима Архуске конвенције“ на страни 75. потребно је преформулисати садржај тачке 2. која почиње са „ 2. Подзаконски прописи су делимично укључени...“ и укључити више у анализу подзаконске прописе који се директно односе на учешће јавности</p>	<p>Образложења дата у претходним предлозима.</p>
<p>У делу УДРУЖЕЊА на 85 страни потребно је навести мере које је предузимала Влада РС усвајајући смернице за укључивање удружења у процес доношења прописа и учешће представника удружења у радним групама Ово посебно у Анексу 4.</p>	<p>Образложења дата у претходним предлозима.</p>
<p>У „Мери 1.3.1: Усклађивање закона, процедура и праксе учешћа јавности у доношењу одлука у питањима животне средине“ где се на стр.111 говори о потреби доношења подзаконских аката који би обухватили и анализу ефеката сматрамо да треба извршити усаглашавање са већ постојећом Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика (која нажалост није посебно анализирана у радном тексту Стратегије).</p>	<p>Као што је већ напоменуто покренута је и процедура замене ове Уредбе са две посебне уредбе о методологији управљања јавним политикама и уредбе о анализи ефеката прописа које ће заменити претходну Уредбу</p>
<p>У делу 5. Анализа предности, слабости, могућности и опасности спровођења мера из Акционог плана за спровођење Стратегије за примену Архуске конвенције у Републици Србији треба додати следеће:</p> <p>► Предности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Посебно су разрађени поједини прописи за учешће удружења у процесима одлучивања о животној средини <p>► Могућности које је потребно искористити у будућности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Јачање улоге удружења, посебно путем њиховог умрежавања.... 	<p>Влада је усвојила посебне смернице за учешће ОЦД и стратегију стварања повољних услова за деловање ОЦД</p> <p>Удружења настоје да удруживањем и повезивањем у мреже ојачају своје капацитете</p>
<p>У ГЛАВИ V. МЕХАНИЗМИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА И НАЧИН ИЗВЕШТАВАЊА О РЕЗУЛТАТИМА СПРОВОЂЕЊА потребно је на стр. 120</p>	<p>Министарство за људска, мањинска права и друштвени дијалог преузело је улогу наикадашње Канцеларије за невладине организације и удружења које имају важну</p>

<p>навести међу носиоцима активности на спровођењу Архус конвенције и Министарство за људска, мањинска права и друштвени дијалог које је одговорно за јачање опште улоге удружења грађана</p>	<p>улогу у реализацији Архуске конвенције. На пример ово Министарство има директну улогу у избору представника ОЦД у радне групе итд.</p> <p>У Анексу 4. већ је наведена важна улога овог Министарства</p>
<p>У Анексу 4. и на стр 120 у Глави V потребно је навести Републички секретаријат за јавне политике јер он има важну улогу у креирању методологије учешћа јавности у креирању и спровођењу јавних политика уопште, па и у домену животне средине</p>	<p>Републички секретаријат за јавне политике делује у кључној области спровођења Архус конвенције а то је други стуб учешћа јавности у одлучивању о животној средини</p> <p>Овај Републички секретаријат је већ поменут у Акционом плану као одговоран за реализацију појединих мера (на пример мера Акционог плана 1.3.1.2 Израда анализе ефеката примене Закона о ПУЖС и СПУЖС)</p>
<p>Сматрамо да у Акционом плану мера „1.2.2.4 Формирање „зелених савета” или сличних механизма у циљу размене мишљења и информисања о питањима која се тичу заштите животне средине на локалном нивоу у већини јединица локалне самоуправе“ не спада само у стуб информисања већ пре свега у стуб учешћа јавности у одлучивању о животној средини. Мера пребацити у део о учешћу јавности у одлучивању.</p>	<p>У протеклом периоду зелени савети и слични облици били су и облик учешћа јавности у одлучивању те их треба даље развијати у том правцу, а не само као сегмент информисања</p>

(могуће додавање редова у табели)

НАПОМЕНЕ:

- Коментари и сугестије се достављају попуњавањем овог обрасца
- Образац доставити на електронску адресу: tina.janjatovic@eko.gov.rs најкасније до 01. новембра 2022. године.